

Szybka powtórka przed egzaminem...

W materiałach *Kamienie na szaniec* Aleksandra Kamińskiego

Lektura obowiązkowa	Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>
 Możesz dowiedzieć się więcej. ¹	Materiał m.in. o <i>Kamieniach na szaniec</i> na epodreczniki.pl .
Co ćwiczymy?	rozumienie sensu utworów literackich odczytanie tekstów pozaliterackich: komiksu znajomość lektur obowiązkowych umiejętność argumentowania umiejętność tworzenia tekstów użytkowych znaczenie niewerbalnych środków komunikacji

Wiązka 1.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Aleksander Kamiński
Kamienie na szaniec

Rudy został aresztowany o świcie, a już około godziny siódmej alarmowo zwoływali się jego przyjaciele. Byli poruszeni w najwyższym stopniu. Los uderzył w kogoś specjalnie im bliskiego. Czuli wzburzenie i pustkę, jakby się coś urwało, skończyło, uleciało. W oczach niejednego z tych młodych mężczyzn – które w ciągu ostatnich miesięcy i lat widziały już wiele groźnych obrazów – błyszczały łzy.

Uczucie rozpaczy i pustki pod wpływem jednej myśli zmieniło się nagle w uczucie nadziei. Jeszcze nie koniec! Jeszcze jest szansa, przecież można odbić Rudego! Odbić można – odbić trzeba! Zośka głośno wypowiada to, co czują wszyscy. – Odbijemy! Odbijemy jeszcze dziś! – W jednej chwili cała wstrząśnięta wypadkami istota Zośki robi skok od wzburzonych uczuć – do woli, do decyzji, do planowania i zarządzeń. Gorączkowe narady przerywa dopiero przypomnienie Andrzeja, że za pół godziny jest zbiórka mająca na celu przenoszenie magazynu materiałów wybuchowych. I takie już było poczucie służby żołnierskiej w tych młodych ludziach, że wszyscy natychmiast wstali i pośpiesznie udali się na wypełnienie wyznaczonego na ten ranek koniecznego obowiązku, choć dusze ich łamały się z niecierpliwości i bólu.

Całe przedpołudnie mija w gorączkowej aktywności. Padają rozkazy. Gońcy rozbiegają się w różne strony. Wszyscy z jakąś zaciętością biorą się do roboty. A roboty jest masa. Prócz

¹ Wykorzystano ikonę stworzoną przez Alfredo Hernandez, dostępną na www.flaticon.com.

ewakuacji magazynu oraz ostrzeżenia zagrożonych, szeregu żmudnych i pilnych posunięć wymaga przygotowywana na popołudnie akcja. Tempo roboty jest szalone. Rozpoznanie, alarmowanie zespołów, przygotowanie broni i materiałów, lokale...

Specjalnie delikatne zadanie do wypełnienia ma w tych gorączkowych chwilach Wesoły. Wesoły – jeden z kolegów Zośki – jest człowiekiem o zawsze bladej cerze i jakby w smutku zakrzepłych rysach twarzy. Jest szczupły, pracuje jako akwizytor u „Wedla”, zna język niemiecki. Przed kilkoma tygodniami na rozkaz Naczelnika Szarych Szeregów rozpoczął ryzykowną, lecz dużej wagi próbę dostania się do gmachu gestapo przy alei Szucha, jako dostawca czekoladek i cukierków „Wedla”. Udało się! Od pewnego czasu co drugi, trzeci dzień jest na alei Szucha i krążąc po korytarzach i pokojach różnych pięter olbrzymiego gmachu, zbiera zamówienia na wyroby „Wedla”. Nerwy ma napięte, w czasie tych pierwszych swych wizyt na Szucha, do ostateczności. Słuch i wzrok wchłaniają najdrobniejsze szczegóły. Próbuje „towarzyskich” rozmów z gestapowcami.

Nagle aresztowanie Rudego narzuca Wesołemu jego pierwsze zadanie: podać, kiedy i jak przewożony jest Rudy z Szucha na Pawiak.

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*, Warszawa 2016.

Zadanie 1.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W przytoczonym fragmencie <i>Kamieni na szaniec</i> opisane zostały działania podjęte przez przyjaciół Rudego po jego aresztowaniu.	P	F
W celu odbicia Rudego przyjaciele zrezygnowali z wykonania innych zaplanowanych działań.	P	F

Podpowiadamy, jak rozwiązywać...

Na początek...	Przeczytaj uważnie przytoczony fragment utworu. Przypomnij sobie akcję utworu, głównych bohaterów i motywy ich działania. Rozwiązując zadania, pamiętaj, że mogą się one odnosić do przytoczonego fragmentu lub całej lektury.
Zadanie 1.	Pomożemy Ci rozwiązać pierwsze zadanie. Zacznijmy od pierwszego stwierdzenia. Zwróć szczególną uwagę na ten akapit, w którym pojawia się informacja o aresztowaniu Rudego. Sprawdź, jak zareagowali jego przyjaciele, gdy dowiedzieli się, że został on aresztowany, wtedy bez trudu odnajdziesz informację o tym, czy przyjaciele Rudego podjęli jakieś działania. Przejdźmy teraz do drugiego stwierdzenia. Odszukaj w przytoczonym fragmencie wszystkie aktywności, które podejmowali harcerze z Szarych Szeregów. Sprawdź, czy koncentrowały się one tylko wokół planu odbicia Rudego, czy też dotyczyły innych, wcześniej zaplanowanych działań. To pozwoli Ci bez problemu określić, czy drugie stwierdzenie jest prawdziwe.

Zadanie 2.

Wskaż cechę, która charakteryzuje Zośkę w przytoczonym fragmencie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. odwaga
- B. nieśmiałość
- C. bezmyślność
- D. niezdecydowanie

Zadanie 3.

Z lektury *Kamienie na szaniec* podaj dwa przykłady różnych sytuacji – innych niż odbicie Rudego – świadczące o tym, że bohaterowie narażali swoje życie.

Przykład 1.

.....
.....

Przykład 2.

.....
.....

Zadanie 4.

Na podstawie znajomości całej lektury *Kamienie na szaniec* podaj imię i nazwisko bohatera, który miał pseudonim Rudy, i wyjaśnij, dlaczego koledzy nadali mu taki pseudonim.

.....
.....
.....

Zadanie 5.

Uzupełnij poniższe zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Podany fragment książki *Kamienie na szaniec* ma charakter

A	B
---	---

, ponieważ autor posłużył się C

D	
---	--

- A. dynamiczny
- B. statyczny
- C. wieloma zdaniami rozwiniętymi
- D. dużą liczbą wykrzykników

Zadanie 6.

Zapoznaj się z fragmentami komiksu *Akcja pod Arsenalem*.

Źródło: Sławomir Zajęcowski, Krzysztof Wyrzykowski, *Akcja pod Arsenalem*, seria wydawnicza *W imieniu Polski Walczącej*, tom 3, Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Warszawie, Warszawa 2016; www.facebook.com/ipnwarzawa

6.1. Podaj bezpośrednią przyczynę i jeden ze skutków akcji pod Arsenalem. Wykorzystaj komiks oraz znajomość *Kamieni na szaniec* Aleksandra Kamińskiego.

Przyczyna – .....

Skutek – .....

6.2. Podaj po jednym przykładzie werbalnego i niewerbalnego sposobu komunikowania się bohaterów przedstawionych na planszy komiksu *Akcja pod Arsenalem*.

Komunikacja werbalna – .....

.....

Komunikacja niewerbalna – .....

Zadanie 7.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Szare Szeregi to nazwa własna organizacji, dlatego obydwa wyrazy zapisujemy wielkimi literami.	P	F
Imiona i nazwiska piszemy wielką literą, a pseudonimy – małą.	P	F

Zadanie 8.

Na jednym z blogów pojawił się wpis dotyczący przyjaźni, ale autor wpisu nie zadbał o poprawną interpunkcję.

Zaznacz zdanie, w którym niepoprawnie zastosowano interpunkcję.

- A. Prawdziwa przyjaźń zawsze opiera się, na zaufaniu odpowiedzialności i bezinteresowności.
- B. Przyjaźń to motyw, który często pojawia się w literaturze polskiej.
- C. Przyjaciele z lektury „Kamienie na szaniec” pomagali sobie zawsze, gdy byli w trudnej sytuacji.
- D. Rekonstruktorzy często się zaprzyjaźniają, ponieważ mają wiele wspólnych tematów do rozmowy.

Wiązka 2.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Aleksander Kamiński

Kamienie na szaniec

Zbliżał się Trzeci Maja. Mały Sabotaż przygotowywał nową robotę.

Manifestowanie rocznic narodowych wzięł na siebie „Wawer”³ jako jeden z naturalnych obowiązków. Zośka i jego koledzy dwukrotnie w czasie swojej służby przeprowadzali akcję uliczną 3 Maja i 11 Listopada.

Specjalnością trzeciomajową w owe czasy była manifestacja barw narodowych. Ogromna większość ludzi Małego Sabotażu [...] malowała białą i czerwoną kredą barwy narodowe na murach lub też umieszczała w różnych miejscach małe, biało-czerwone chorągiewki. Zadania te – trudne i ryzykowne wobec skróconej godziny policyjnej i długiego dnia oraz wobec wzmożonej czujności Niemców i ich szpicli – nie zadowalały ambicji ani Alka, ani Rudego.

Barwy narodowe? Zgoda! Ale barwy narodowe w takich wielkościach i w takiej formie, żeby miasto je naprawdę widziało.

Urządzono zakupić, gdzie się tylko da, płótna białego i czerwonego i uszyć szerokie na kilkadziesiąt centymetrów, parometrowej długości flagi. Flagi te należy zawiesić na drutach tramwajowych i latarniach elektrycznych. Ale jak? Alek i Rudy na pytanie to odpowiedzieli dwiema odmiennymi propozycjami, a ponieważ każdy upierał się przy swoim pomysłu, Zośka zdecydował, że zespoły ich wykonają zadania na sposób różny, według pomysłów swych dowódców. Więc o trzeciomajowym świcie Alek ze swoimi zarzucał na przewody tramwajowe chorągiewki przymocowane do sznurka, na którego końcu był kamień. Był to system „zarzucania”. [...] Ileż się młodzi ludzie [...] napocili, zanim chorągiewki ich wisiały na drutach! Ale gdy już raz taka chorągiewka zawisła, nie było innego sposobu na jej usunięcie, jak tylko przez sprowadzenie specjalnego wozu tramwajowego lub straży pożarnej. Alek, dumny jak paw, czyhał z aparatem fotograficznym na te wozy, przyjeżdżające do zdejmowania chorągiewek, a potem promieniejący pokazywał fotografie kolegom.

System Rudego był systemem „blokowym”. W jaki sposób dostał Rudy klucz do opuszczania ulicznych latarni elektrycznych – było tajemnicą. Dość, że dostał. W znajomym warsztacie dorobił jeszcze kilka takich kluczy, rozdał je swym chłopcom i przy ich pomocy wieczorem przed Trzecim Maja puszczano dziesiątki latarni oraz przymocowano do tych latarni zrolowane chorągiewki, owinięte dla zamaskowania czarnym papierem. Rolka taka owiązana była nitką, do nitki dosztukowano długi sznurek, który po wciągnięciu latarni ku górze – zwisał na wysokości około 2 metrów nad ziemią. Wystarczyło pociągnąć za ten zwisający sznurek – aby nitka została zerwana i chorągiewka natychmiast rozwijała się w pełni swej biało-czerwonej krasy.

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*, Warszawa 2016.

Zadanie 1.

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Z przytoczonego fragmentu <i>Kamieni na szaniec</i> wynika, że Mały Sabotaż wykorzystywał symbole narodowe w celu podtrzymania morale polskiego społeczeństwa.	P	F
Działania opisane w przytoczonym fragmencie <i>Kamieni na szaniec</i> miały na celu zniszczenie zasobów zbrojnych okupanta.	P	F

Zadanie 2.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W przytoczonym fragmencie *Kamieni na szaniec* Alka i Rudego charakteryzują

- A. wyniosłość i zawiść.
- B. uległość i skromność.
- C. wrażliwość i niezdecydowanie.
- D. pomysłowość i nieustępliwość.

Zadanie 3.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Działania podejmowane w ramach Małego Sabotażu, o których mowa w trzecim akapicie, nie odpowiadały ambicjom Alka i Rudego, ponieważ

- A. obaj uznawali efekty tych działań za niewystarczające.
- B. narażały uczestników tych działań na niebezpieczeństwo.
- C. te działania wymagały ogromnego wysiłku organizacyjnego.
- D. ktoś mógł donieść na osoby biorące udział w tych działaniach.

Zadanie 4.

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wypowiedzenia <i>Barwy narodowe? Zgoda!</i> oraz <i>Ale jak?</i> służą spowolnieniu akcji.	P	F
Narrator zna myśli i uczucia bohaterów.	P	F

Zadanie 5.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Aby zachować sens wypowiedzenia Dość, że dostał, podkreślonego wyrazu nie można zastąpić sformułowaniem

- A. *Grunt.*
- B. *Najważniejsze.*
- C. *Mniejsza z tym.*
- D. *Wystarczy powiedzieć.*

Zadanie 6.

Uzupełnij poniższe zdania. Z wyrazów umieszczonych w ramce wybierz poprawne formy imiesłowów i wpisz je w odpowiednie miejsca.

<i>opowiadające</i>	<i>opowiadane</i>	<i>wywołanym</i>	<i>wywołującym</i>
---------------------	-------------------	------------------	--------------------

1. Wydarzenia (opowiadać)..... przez narratora *Kamieni na szaniec* miały miejsce w rzeczywistości.
2. Przyjaźń między bohaterami *Kamieni na szaniec* jest uczuciem (wywoływać) ..... u czytelników silne emocje.

Matematyka

